

Antti Mutanen ja Jari Viitanen

Vastaus Jyrki Kettuselle: Yrityskohtainen kilpailukykyvertailu on tarpeellista

Kilpailukykyyn mittaaminen ei ole yksikäsitteistä, kuten myös tutkimuksessamme toteamme (Metsätieteen aikakauskirja 2/2015: 69–85). Oma lähestymistapamme oli analysoida sahateollisuuden kilpailukykyä toimialatasolla tuotantokustannusten ja niiden suhteellisten muutosten kautta. Vertailukohdiksi valitsimme Ruotsin, Viron ja Venäjän sahateollisuuden. Näissä maissa tuotettu sahatavara on suomalaisen sahatavaran kilpailija tärkeimmillä vientimarkkinoilla ja kustannusrakenne sekä logistiikkakustannukset keskeisille markkinoille vastaavat parhaiten suomalaista kustannusrakennetta ja logistiikkaa. Ruotsin ja Venäjän tapauksissa valuuttakurssimuutokset ovat myös merkittäviä kilpailukykyyn vaikuttavia tekijöitä.

Jyrki Kettusen kommentit korostavat yritystason ja mikroaineistoihin perustuvan tutkimuksen tarpeellisuutta sahateollisuuden kilpailukykyyn kehityksen ja siihen vaikuttavien tekijöiden analysoinnissa. Olemme samaa mieltä ja kommentit täydentävät erinomaisesti omia artikkelissa esittämiämme huomioita. Jatkojalostus, asiakaskontaktit, tuotteisiin liittyvien palvelujen tarjonta ja teknologinen tietotaito ovat esimerkkejä tärkeistä kilpailukykyyn vaikuttavista tekijöistä. Laajassa kilpailukykytarkastelussa olisi myös syytä huomioida vientialueelle kohdistuvan ulkoisen kilpailun lisäksi alueen oma tuotanto ja sen vaikutukset markkinoille. On selvää, että esimerkiksi logistiikkakustannukset Keski-Euroopan sisällä ovat aivan erilaiset kuin vaikkapa Suomesta tai Venäjältä rahdattavan sahatavaran kuljetuskustannukset.

Yhä tarkempaa aineistoa sahateollisuudesta kerätään ja sitä on myös julkisesti saatavilla. Tilastollisten mallien pohjaksi riittävän tarkan yrityskohtaisen aineiston saantiin ja vertailuun liittyy kuitenkin useita käytännön ongelmia. Esimerkiksi miten numeerisesti mitataan yritysten osaaminen tai asiakkussuhteet ja niiden laatu? Useat yrityskohtaiset kilpailukykyyn liittyvät tiedot ovat lisäksi liikesalaisuuksia, joita yritys ei välttämättä halua kertoa edes tutkimustarkoituksiin.

Luonnonvarakeskuksessa on käynnissä projekti ”Puutuoteteollisuuden tulevaisuuden raaka-aineet, materiaalivirrat ja niiden hyödyntäminen”, jossa tavoitteena on kartoittaa alueellisesti ja yrityskohtaisesti, kuinka asiakkaiden tarpeet heijastuvat yritysten puuraaka-aineelle asettamiin laatuvaatimukseen ja kuinka hyvin saatavilla oleva raaka-aine nämä vaatimukset täyttää. Lisäksi pyritään selvittämään, miten saatavilla olevien raaka-ainevarojen laatu suhteessa yritysten tarpeeseen on kehittynyt viimeisten kahden vuosikymmenen aikana. Tiedonkeruu on käynnistymässä ja tulosten toivotaan lisäävän ymmärtämystämme, kuinka eräs merkittävä kilpailukykytekijä, puuraaka-aineen laatu, heijastuu yritysten välisiin kilpailukykyeroihin.

■ Antti Mutanen & Jari Viitanen, Luonnonvarakeskus, Joensuu
Sähköposti: etunimi.sukunimi@luke.fi